

RAIKKÜLA

KOLHOOSI JUHATUSE JA ÜHISKONDLIKE ORGANISATSIOONIDE INFOLEHT

Nr. 12 (30) DETSEMBER 1989

Armas kodukandi rahvas

Suur ja südamlük tänu kõigile, kes meie töödele ja tegemistele jõu või nõuga kaasa aitasid ja koorma auga välja vedasid.

Tugevat tervist ja jätkuvat elurõõmu meie pensionäridele — veteranidele!

Scovime Teile head vana aasta lõppu ja õnneliku ning kordaminekute rohket uut aastat!

Kallist jõulurahu ja mõnusat pühademeeleolu Teie kodudesse!

Hüvasti jättes vana aastaga

Eestimaa loodus on taas õnnetusedki olemata olnud — talveunes.

Jõulud koputavad uksele. Valgus on peatselt pimeduse üle võitu saamas ja vana aasta oma toimetusi lõpetamas. Täitumas on järjekordne aastaring.

M õdunule tagasivaadet tehes võiks ju küsida: on see aeg lühike või pikk? Kuidas kunagi ja kuidas kellelegi: noorele, alles täisikka pürgivale inimesele võib aasta tunduda terve igavikuna — millal ometi! Kuldses keskeas ja üle selle imestame, kuidas aastad aina lendavad, lendavad ja parata sinna ei saa. Kunagi pole me millegagi täiesti rahul ja ometi tiirutab aja kerilaud meie tahtest hoolimata oma lõputuid ringe.

M õdunud aasta jooksul on keegi leidnud endale kena abikaasa, teisel kilkab uus nooruke maailmakodanik jõulukuu all, kellelgi valmis uus maja või küpsesid plaanid talu pidada, tasapisi on kerkimas kindlam usk homsesse.

Uhismaajandi pere võib rahuldusega tõdeda, et aasta on korda läinud. Loodus aitab põllumehe püüdlustele kaasa: koguti korralik kartulisaak ning — tänu taevale — on ka loomade ninaesine senini peaaegu puutumatu säilinud.

Pole kurvad sündmused ja

õnnetusedki olemata olnud — ka neist ei pääse me üle ega ümber. Aasta jooksul on kerkinud mõnigi värske kämbas, kuhu vaikne leina ja jõuluõhtul küünla süütab. Kahjuks on ka tuli ja kuri käsi inimestele halba teinud.

Aastad pole vennad. Paljugi, mis veel aasta tagasi tundus kauge unistuseks, on tänane reaalsus.

Meenutagem. 24. veebruari hommik Tallinna Toompeal. Lainetav ja ootusärev rahvameri. Pika Hermannitühi lipuvarras. Koos päikesetõusuga kõlavad pasunahelid ja ligi viie aastakümne järel tõuseb kindluse lipumasti taas sini-must-valge rahvuslipp.

Ülev ja hinge vapustav hetk. «Kaunistagem eesti kodad kolme koduvärviga...»

Paljudele jääb võib-olla surmani meelde, kuidas me 23. augustil seisime õlg-õla kõrvil ja käsikäes ühises hardas vaikuses kolme väikest vabariiki läbides Balti inimketis. Me julgesime ja suutsime keskvoimule ja kogu maailmale teadvustada, et me oleme olemas ja omast ei tagane.

12. novembril tunnistas Eesti NSV UN augustihiseks Riigivolikogu 1940. a. 22. juuli otsuse Eesti astumise kohta NSV Liitu, kuna see ei olnud eesti rahva vaba tahtevaldus.

27. novembril suudeti seaduslikult vastu võtta IME — meie ainus sanss ellu jääda ja ummikust välja rabelda.

Oli muudki hingekosutavat nagu kirikute ja hävitatud mälestussammaste taastamine, süütult represseeritute rehabiliteerimine ja neile kahju hüvitamine; kohaliku valimisseaduse vastuvõtmine, esimesed demokraatlikud valimised, taluseadus ja rida teisi seadusi.

Tänu eesti rahva parimate poegade ja tütarde mõtte-

erksusele, teotahtele ja süidusele oleme sammu lähemale astunud vabariigi tõelisele suveräänsusele.

Jäägu saabu jõuluõhtu kui rahupüha me hinge kätkestama kogu eelolevaks aastaks, et me õpiksime taas naeratama, halastama, ligimesele abikäsi ulatama.

Toogu saabu uus aasta meile edaspidiste püüdluste ja soovide täitumist, toogu rahu rahvaste vahele ja turvatunnet kodudesse. Elam veel!
ERNI TAMMARU

Märkmeid aastalõpu koosolekutelt

Päeval, mil Sa meie «värsket» infotehte loed, on paljud kohalikud sündmused juba möödunud saanud ja hakavad pikemaajalise unustusehõlma vajuma.

Tänaseks oleme kohalike nõukogude saadikukandidaatide hulgest oma valiku teinud ja mured konkreetsete saadikute lahendamiseks andnud.

Jätku neil tarkust, tahtet ja visadust keerulises poliitilises ning majanduslikus olukorras meie eluliselt vajalike eesmärkide saavutamiseks.

Kuidas meie esimene demokraatlik alustel saadikute valimine õnnestus, eks näita seda eelolevad palju otsustamist ja meelekindlust nõudvad asjad.

JUHATUSE KOOSOLEK

peeti 4. detsembril. Kolhoosi liikmeks otsustati võtta ehitustöölaine Peeter Brovkin ja lukksepp Rain Tiits.

Seoses 65. juubelisünnipäevaga premeeriti Harri Kuusemetsa 200 ja Aleksander Soed 100 rublaga.

Majandi stipendiaadiks aia-tes 1 oktoobrist 1989. a. võeti EPA agronoomia teaduskonna V kursuse tudeng Riho Pihlak, kes tuleb ka majandisse tööle.

Spetsialistide autotranspordi ratsionaalsemaks ja ökonoomsemaks kasutamiseks tehti automajandi juhatajale Jüri Arrole ülesandeks tutvuda Kaiu kolhoosi sellealaste kogemustega ja esitada meie majandile kohandatud ettepanekud jaanuarikuu juhatuses koosolekule läbivaatamiseks ja kinnitamiseks.

Üle ega ümber ei saanud ka ebameeldivatest asjadest. 4. novembrist oli traktorist Ülo Siivas määratud Uus-Allika farmi asendama Mait Merdikest. Oma otseste tööülesannete kõrval arvas Ü. Siivas omapead ka kerget hõlmuurata teha. Sõitnud oma masinaga liivakarjääri, jäi ta sinna kinni ja nii rängalt, et traktori väljatõmbamisel K-700 abil tuli esisild alt.

Tagajärg oli muidugi kurb: farmis jäi sõnnik mitmeks päevaks sisse, peale selle traktor kolmeks nädalaks riivist välja.

Võttes arvesse meie senist korralikku tööd ja aktiivset osalemist ühiskondlikus elus ning puhtsüdamlikku üles-tunnistust, otsustati piirduda süüdlaselt remonditasu — 58 rubla — kinnipidamisega.

Otsustati kehtestada kord, et kolhoosi liiva- ja kruusakarjäärdest materjali saamiseks tuleb kõigil tarbijal enne kaevandamist hankida selleks kooskõlastus asestimees Tõnu Rahulalt või ehitustehnik Vello Einamalt.

Kooskõlastus on vajalik selleks, et tagada karjääria materjali ratsionaalne ja otstarbekas kasutus, kaevandamise ohutus ja elementaarne kord.

Palju muret ja pahandust on viimasel ajal olnud autojuht Aleksander Vlasoviga. Hiljaaegu kolis ta keskusest Nõmmekülasse kolhoosile kuuluvasse Kuusema tallu. 17. novembri ööl läks maja põlema ja muutus esialgu elamiskõlbmatuks. Kahjusumma 634 rubla

Kuigi juurdus pole veel lõppenud, pole siiski välistatud, et tuli pääses lahti mehe vindise peaga tekkinud hooletusest.

Kainestavalt ei mõjunud ka juba sündinud õnnetus. Selle asemel et hoolitseda oma järelejäänud vara eest ja lüüa ukseid-aknad lauda-

dega kinni, jätkas mees hoopis purjutamist.

Nii kirjutab A. Vlasov oma seletuses: «20. novembri päeval sõitsin autoga purjus peaga... öhtul umbes 22—22.30 tulin Tagel Pauli maja poole ja metsa vahel sõitsin vastu puud. Olin purjus. Siis sõitsin autoga Vuks, Olevi juurde. Auto oli öösel tema juures. 21. novembril ajasin auto metsa jõe äärde (Minnikale E. T.). Peale selle ei ole autot torkinud.»

Peale nimetatud sündmusi kadus mees nagu vits vette. Leiti mahajäetud auto, meest ei kippu ega kõppu. Mõeldagu, mida tahes. Patukahetsuseks ilmus välja alles 4. detsembril. Oma teises avalduses Raikküla kolhoosile kohustub süüdlane kõik majandile tekitatud kahjud hüvitama ja korralikult tööle asuma.

Otsuseks jäi, et esmalt tehku süüdlane masin oma kulu ja kirjadega taas sõidukõlblikuks. Pärast seda kaaluda, millist tööd talle edaspidi usaldada.

Loodame, et A. Vlasovil jätkub tahtet ja vastupidavust oma tubli töömehe reputatsiooni taastada.

Kahjuka polnud õnnetused Raikküla rahvale veel selga pööranud.

29. novembril lahvasid leegid Lipal Seltsimajas Ilse Valtri elukohas. Kolhoosile kuuluv maja hävis 75% ulatuses, kahjusumma 5722 rubla. Tules hävisid maja kandekonstruktsioonid, vahelaid, vaheseinad, põrandad, aknaplokid ja muidugi peaaegu kogu isiklik vara.

Tuleõnnetuse põhjustasid leste kätte sattunud tikud, mis oleks ühele neist võinud peaaegu traagiliselt lõppeda. Kahjuks peab mainima, et majas viibinud täiskasvanud ei osanud ohu olukorras õigesti tegutseda. Õnnetuse osalistele on leitud uus elu-ase ja kolhoos annab materiaalselt ja rahalist abi.

Juhatus võttis teadmiseks peainsener Rein Tõntsohvi lubaduse, et keskuse uus tagavaraosade ladu kaarhallis peab lõplikult valmima hiljemalt aprillikuuks 1990.

4. novembri õhtupoolikul oli ka VOLINIKE KOOSOLEK. Esimese päevakorra punktina seisis kirjas Peeter Rekkarole endise Ahnepere (Tooma) talu müümine. (Peeter Rekkaro esivanematele kuulunud maja).

Ehkki algusest peale oli selge, et küsimus tuleb taotleja kasuks lahendada, tekkis rida eriarvamusi ja küllaltki põhjendatud. Näiteks loomakasvatajate mure.

Seakao farmis on osa lüpsjaid pensionieelised või pensionieelikud. Kui need töötajad ära jäävad, kuhu siis uued inimesed elama panna. Läheduses puudub sobiv elamispiind. Loomakasvataja nägid võimalust tookord endine Vei maja karjarahvale kohandada.

Siis avaldas Kullerkuppude pere soovi see maja endale osta ja karjarahvale oleks jäänud Ahnepere (Tooma) maja. Peeter Rekkaro polnud siis oma majoostu soovi veel avaldanud.

Eelmisel aastal, kui Rekkaro majoostu soov muutus reaalseks, oligi karjarahvas oma plaaniga lõhkise küna ees, kuna Vei maja oli juba Kullerkuppudele lubatud.

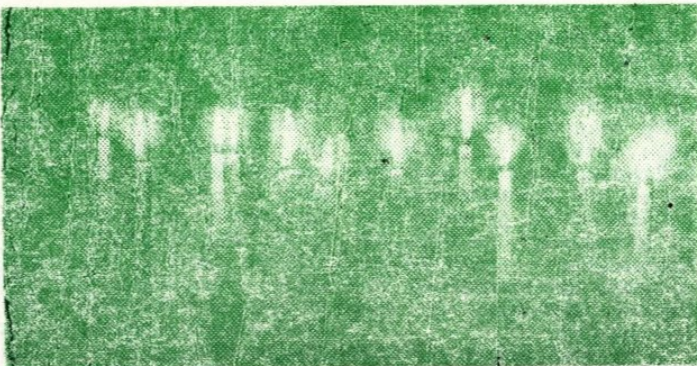
Et oli olemas kolhoosi esimehe põhimõtteline suusõnaline lubadus oma esivanemate talu siiski Peeter Rekkarole tagasi müüa, koliti osa raamatuid ja muud majakraami pease sissekolimise lootuses juba kõrvalhoonesse sisse.

32 poolt, 2 vastu- ja 2 erapooletu häälega otsustati Ahnepere (Tooma) siiski müüa Peeter Rekkarole.

Rõõmustamiseks esialgu siiski põhjust pole, sest... Kullerkuppude pere peaks sel juhul kuuse alla minema.

Kolhoosi ehitusmeeste abi on Kullerkuppudele seni nii kesine olnud, et ei suudeta välja pakkuda konkreetset tähtpäeva, mil maja elamiskõlblikuks saab. Polevat tööjõudu.

Samal ajal türieb hea ehitusmees omapead juba kaks kuud ehitusjuhtidele teadmata orbiidil. Kontakti ei otsita ja ametist lahti ka ei

KALLIST JÕULURAHU TEIE KODUDESSE.

lesta. Nii et on ja ei ole. Imelik, imelik. Midagi on asjaajamise juures mäda.

Karjarahva uued elamud peavad juhtkonna sõnusti Seakao kanti kerkima 1991. aastal.

Elame, näeme!

* * *

«Tuletõrjemeeste murelapseks on viimasel ajal kujunenud Raikküla kant.» ütles oma sõnavõtus riiklik tuletõrjeinspektor Ivo Mururand.

Sel aastal on kolhoosis olnud viis tulekahju, enamik põlenguid lohakuse ja hooletuse tagajärjel.

Uurimine pole suutnud veel selgitada Vana-Allika farmi süttimise põhjust. Tules hävis 637 ts heina, 1988. a. tegelekus omahinnas 2268 rubla väärtuses ja täielikult farmi katusekonstruktsioonid ja sisseseade hoone jääkväärtusega 13 559 rbl.

Riiklik Kindlustus on majandile hüvitanud 15 827 rubla. Suvel hävis laste tikkudega mängimise tagajärjel Laksi küün (jääkväärtus 0) koos seal sees olnud osaliselt amortiseerunud kartulikombainiga (jääkväärtus 331 rubla). Kahju on lastevanemad kolhoosile hüvitanud.

8. novembri hommikul oli leekides Ugo Luksi majapidamise kõrvalhooned.

Süttinud hooneid päästa ei õnnestunud. Tules hukkusid tiine mullikas, nuumpull, siga ja linnud. Oletatavasti võis tuli saada alguse elektriseadmetest.

Lähemas on näaribõ ja sellega seondub uus mure —

saluut. Kulgi me ei tea niimetada ühtki kauplust, kust seda silmarõõmu müüakse, ometi on tulevärk vägev (Liidus pole ju millestki puudus, vaja leida ainult õige koht).

Jutt pole siiski vägevast tulevärgist, vaid kuidas ja kus suunas rakette lastakse. Piduse pea ja üleemeeliku tujuga unustatakse, et ümberringi on elamud ja leidub muudki süttivat materjali. Madala trajektooriga või valimatus suunas lastud rakett võib aga kaaskodanikule õnnetuseks saada. Hoidkem müristajate torud siis ohutus suunas ja seniiti; et pühade rõõm oleks kõigile täielik!

* * *

Mõlgutati mõtteid ka oma turvateenistuse ellukutsumiseks, et end milgi määral ise kaitsta.

Loodame leida noori julgeid mehi, kes on valmis oma abi pakkuma.

*

MIS UUDIST?

Alates 2. detsembrist 1989 lõpetas oma tegevuse seni sel kujul ja läks laiali Raikküla kolhoosi komsomolialgorganisatsioon.

* * *

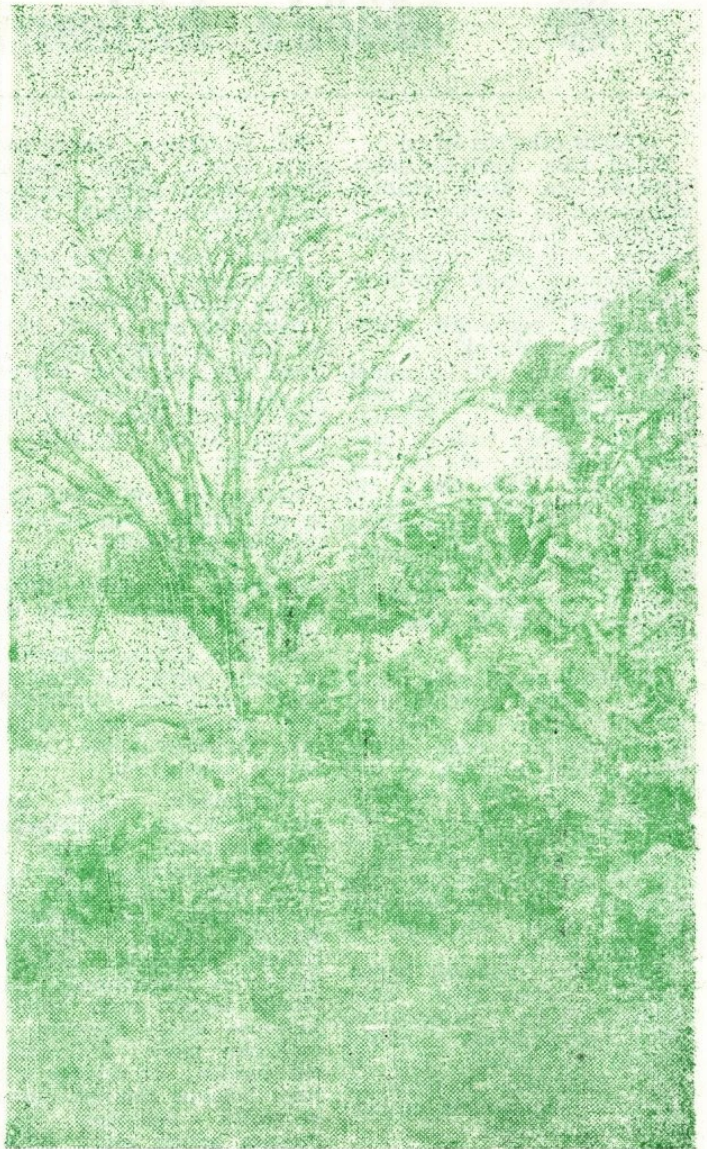
VALIMISTEST

Raikküla valimisringkonnast, osutusid valituks: I voores Laine Arro, Harri Kuusemets, Peeter Alasepp.

II voores lisandus Urmas Pallon.

Rajooni volikogusse valituks osutusid:

Tõnu Rahula, Eino Kose.

Natuke nalja

HOOPIS TEINE ASI

Politseinik: «Kas te ei tea, et siin suplemine on keelatud?»

«Ega ma ei tahagi supelda, ma läksin ainult jõepõhjast savi tooma.»

AJAD MUUTUVAD

«Miks sa tol korral abielusid?»

«Sellepärast, et mul enam ei meeldinud ükski olla.»

«Aga nüüd lased ennast jälle lahutada?»

«Jah, nüüd meeldib mul jälle ükski olla.»

VABANDUS

«Poiss, kuule, kas sa jätad kord kassi rahule. Mis sa tõmbad teda sabapidi!»

«Ega mina ei tõmba. Mina hoian ainult sabast kinni ja kass ise tõmbab.»

EI OLE VIGA

«Kelner, vaadake, õles ujub kärbes.»

«Pole viga. Niisugune vöike loomake ei jõua külgil palju ära juua.»

TARK ARST

Enna: «Ma ei tea, mis teha? Poiss ei taha mingi kiina eest rohtu sisse võtta.»

Arst: «Asi on lihtne. Kallake rohi klaasi, pange see lauale ja keelake poisile kindla sõnaga sellesse puutumine ära.»

SPORDIPOISS

Isa: «Kas tead, mispärasid sa mina kdest peksa said?»

Poeg: Tean küll: sellepärast, et sina oled raskekaalu mees, mina aga kergetaalu.»

Perekonna- ja noorsoo-ajakirjast «Ronk» 1988

Uueks aastaks

Nüüd katab olematus lumivalge Muldmustad päevadki. Seal valge lumikuu. Tee alles rajamatu alla jalge Ja pikku uue aasta käsipuu.

Oh, kuula — vaikus: Aja hingetõmbus! Kui peatuks viivuks tunni kerijalg. Siis piirid varisevad. Nagu embus Su üle langeb uue aasta alg.

Ja jälle igaviku läve ette Kõik mõeldud silmapilgud maha pand. Mis kaotused küünd läbi südamele! Nüüd suuremat kui ial oodata meil' ant.

Kui küsitelu kurgu kinni nõõris: Kas läheb märki aeg? Kas on tas k õ i k? Kui linnulaul, ses surmavarju sõõris, Siis kostab lootus — iidne eluhõik.

Me unelmad avarduvad: Suurt ja uhket, Jah, midagi, mis mõõduda ei või, Me ootame. Tund otsustav, mil puhked? Ka meile jumal tuleviku löi.

MARIE UNDER

Mööda hilissuvist Saksa DV-d

(Algus eelmises lehes)
Põllul käis kartulivõtmise kombinidega. Meie omadest võimsamad ja suurema tootlikkusega. Pidi samuti kummitama «juppide» puudus.

Tööinimese eest hoolitse takse paremini.

Parajasti remonditi põlluserval üht kombaini.

Selle juures oli ka mingi meie järeljätava suvila ajalooline ratastel ehitis. Sisustatud laua mõne tooli ja raadioga. Kõsisime, et kas see on söökla. Pidi olema nn. väike puhketeade mehhanisaatorite või põllutöölise jaoks juhul, kui tuleb mingi masinarike või tööseisak. Et inimene ei jääks lõõskava päikese või kurja ilma nühkida.

Põllukultuur oli meie omast parem. Põllud haritud kuni teedeni. Alleed ja üksikud puud vahetult teede ääres, kuid polnud märgata, et neil kuragilt koor maha sõidetud oleks olnud. Põhku ei näinud tõesti kusagil vedelemas. Tõele au andes peab mainima, et põhukuhjad olid väga hoolikalt ja meisterlikult tehtud, hästi sihvakad ja hoolikalt silutud.

Kive näeb põldudel harva. Kartul sorteeritakse enne suurkuhjadesse paigutamist. Silo valmistatakse maisist sellises staadiumis, kus ta juba kolletama hakkab ja aktiivset silomahlade eraldumist enam ei teki.

Paraku võis ka seal kohata farmi ümber tuttavaid takjaid kasvamas ja siin seal vana rauakolu.

Ka lüpsjatega olevat seal sama kitsas nagu meilgi. Peaks olema kolm vahetust, kuid inimesi jätkub ainult kaheks jne.

Küllastasime ka üht tehnohooldepunkti. Oli sissescadelt meiega võrdsel tasemel.

Saime kõvasti julgust juurde: kui sakslased meile tulevad, ega siis suurt häbene da, ei olegi. Kui enne külaliste tulekut ikka veidi virgemini luuda liigutada, on asi korras.

Kliima on neil hästi kuld ja see tingib kunstliku niisutamise kasutamist.

Mis ikkagi oli peamine kohtumise eesmärk? Millist kasu võib sellest saada üks või teine pool?

Ei oska otsese majandusliku kasu kohta tulevikus midagi kasulikku ennustada. El's esialgu piirdu suhted ikka turismigruppide valutavaba vahetusega.

Tõenäoliselt tuleb kõne alla koolilaste vahetamine. Täiskasvanute vahetus ei tahtnud sakslaste poolt hästi vedu võtta, kuna nende sõprusrajooniks on määratud Karjala ANSV. Soovitati soojalt arendada sidemeid Schwerini ringkonnaga. Kui lõpuks tegime neile kolhoosi juhatuse nimel ametliku ettepaneku meile külla sõita, siis tundus, et midagi sakslaste hoiakus muutus. Lubati novembri lõpupeale nelja mehega kohale sõita (ühistu esimees, asetäitja, kooli direktor ja vallavanem), et kohtapeal juba konkreetselt kokku leppida.

Esialgu jõudsimme kokku leppida 8—10 liikmelise õpilaste grupi ja sama suure täiskasvanute grupi vahetamiseks aastas.

Kooskõlastamist vajab sealne transport. Kuna neil on kütust vähe ja suhteliselt kallis (bensiin 50 kopikat liiter), siis pole nad huvitatud meie turistide ringisõidutamisest.

Oletatavasti tuleb sõita oma mikrobussiga ja kütus osta valuuta eest ning vahetades seda vastavalt kulude võrra rohkem.

Kõrvalpõikena olgu mainitud, et sealne autopark töötab põhiliselt diiselkütusel.

Vastastikuse majanduslike sõprussidemete sõlmimisega annaks võib-olla ka midagi välja nuputada, kui näiteks silmas pidada, et seal positiivselt hinnatud «Belorusid» maksavad kõva raha. Saksa tehnika eest nõutakse jälle meil kõrget hinda.

Peab kõvasti nuputama, äkki annab midagi kummalgi kasulikku ära teha.

Arvame, et avanev reisivõimalus preemiareisina peaks meie töötajale hea stiimul olema. On, mille nimel pingutada.

Meile näiteks vahetati 500 rubla (1500 marka), selle eest sai juba üht-teist osta, sõitsime mööda Saksamaa teid ligi 2000 km ja sai paljugi näha ise ostsime bensiini jne.

Kui sakslastele siin sama võimalus anda siis, peaks asi klappima. Meie rubla vastab ligikaudu 3 saksa margale.

Kogesime, et see paar nädalat oli meile tõeline puhkus ja lõdvestus. Keegi ei tundnud huvi, et kes me sellised võõramaalased oleme, kust tuleme või kuhu läheme.

Ausalt öeldes hakkas nende viisakus esialgu lausa närvidele, sest igal pool aina «bitte» ja «danke». Polnud märgata, et tänaval keegi oleks tormanud või astunud, pungis kandekott kummagi läe otsas. Inimesed olid kuidagi lahedad ja rahulikud. Meiega võrreldes oli seal kaupa tunduvalt rohkem ja valik igas mõttes suurem: oli märgata, et kaup liigub. Kui mõne enamnõutava kauba järel oligi järjekord, siis 5—10 inimest ja ilma trügmiseta.

Berliinis ja teistes linnades on palju õllebaare. Käiakse seal lausa perekonniti, sest selliste joogikohtade kultuur on kõrge.

Purjus inimesi praktiliselt näha ei saanudki.

Päevad möödusid ruttu ja ühel päeval seisis kodutee jalge all. Paarinädalase puhkuse järel tundsimine end lausa teise inimesena. Massendus tuleb peale mõeldes, kui õelad me kodus üksteise vastu olla oskame.

Veidikenegi maailmas ringi liikudes ja teiste elu jälgides oskame vahest ka ennast hoolsamalt kõrvalt vaadata ja maailma kultuuri paremini sisse elada. On, mille poole püüelda.

Küsitles ERNI TAMMARU

Head

uut

aastat!

JUBELI PUHUL

65
MAIMU ERIK
HARJI KUUSEMETS
ALEKSANDER SOE
55
HELJE KLOCH

LEMBIT REIMANN

sünd. 5. augustil 1926
surn. 17. novembril 1989

Vastutav toimetaja ERNI TAMMARU

Raikküla kolhoosi infoleht
Toimetus: 203507 Rapla
rajoon, Raikküla skj.
telefon 64 421; 64 475
Trükiav 400

Tasuta
Maht 0,5 trükipoognat
Tellimise nr. 356
Rapla Trükikoda
Rapla Kalda 2